

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	35632 Релігієзнавство
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	031 Релігієзнавство

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35632
Назва ОП	Релігієзнавство
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	031 Релігієзнавство
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Смирнов Андрій Іванович, Мельник Богдана Миколаївна, Корнійчук Юлія Юріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	16.09.2021 р. – 18.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2021/vidomosti_031.pdf
Програма візиту експертної групи	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2021/programa_031.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження експертної групи від освітньої програми є позитивним: попри досить коротку історію підготовки в Тернопільському національному педагогічному університеті ім. Володимира Гнатюка (далі – ТНПУ) фахівців-релігієзнавців (1 рік), Університету вдалося створити цікаву та оригінальну за змістом програму, з різним ступенем залученості об'єднати навколо неї широке коло стейкхолдерів та професіоналів-практиків, а також налагодити дієві міжнародні контакти. За результатами акредитаційної експертизи ЕГ оцінює відповідність програми критеріям 1-8 на рівні В та критерію 9 – А. Загалом ЕГ не виявила суттєвих недоліків; всі висунуті зауваження та рекомендації можуть бути відповідно виправлені або виконані в найближчий час. Найбільше дискусій експертна група мала щодо оцінки структури та змісту програми. За наслідками цих обговорень винесено низку рекомендацій щодо коректив програми: зміни статусу курсів, можливої корективи та розширення їх змісту, посилення орієнтації на спеціальність освітньої програми. Поряд із тим, хочемо підкреслити високий рівень якості освіти за програмою. Низка курсів програми має потужну практичну прив'язку, викладачі підтримують тісні контакти з представниками різних релігійних організацій та державних органів, що здійснюють державну політику у сфері релігії. Ці представники активно залучаються до реалізації програми – від участі в її розробці до участі в навчальних заняттях, що, своєю чергою, працює на користь підвищення рівня якості навчання за програмою. Беззаперечною перевагою програми та позитивною практикою, що варта поширення в інших вишах, є проходження частини виробничої практики за кордоном, що також позитивно свідчить про рівень якості програми. Загалом, ТНПУ вдалося створити якісне освітнє середовище, об'єднати потужний кадровий склад, вибудувати дієву внутрішню систему моніторингу освітнього процесу та забезпечення якості освіти, забезпечити належну матеріально-технічну базу, що в комплексі є запорукою підготовки висококваліфікованих фахівців.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Найсильнішими сторонами освітньої програми є її регіональна вкоріненість, практична зорієнтованість та міжнародні відкритість. Програма має довгу передісторію особистих професійних контактів та інституційної співпраці Університету з низкою релігійних організацій, державних структур, що реалізують державну політику у сфері релігії та академічними і науковими релігієзнавчими осередками. Продуктом такої співпраці стало широке залучення потенційних стейкхолдерів до розробки програми та її реалізації, що забезпечило чутливість розробників до запитів сучасного ринку праці, актуальних професійних компетентностей здобувачів, забезпечення зв'язку навчання з практикою. Співпраця зі стейкхолдерами має на програмі різні форми, є різною мірою формалізованою та активно розвивається. Наразі Університет працює над ширшим налагодженням співпраці з об'єднаними територіальними громадами (ОТГ) в контексті цієї освітньої програми, що також відкриває нові можливості для здобувачів. Практична складова є однією з ключових характеристик програми. Вона забезпечується насамперед через залучення низки професіоналів-практиків до освітнього процесу та плануванням прикладних навчальних завдань, що забезпечують «вихід» здобувачів у «поле». На окрему згадку заслуговує організація практичної підготовки здобувачів, що має педагогічну складову (практика в школі) та менеджерську (знайомство з відповідними органами державної влади, особливостями функціонування релігійних центрів та громад). Обидві складові є активно запитуваними на ринку праці та стануть важливим активом при працевлаштуванні здобувачів. Зрештою, в реалізації програми Університет активно співпрацює з закордонними культурно-релігійними центрами, зокрема, Стамбульським фондом розвитку науки та культури, в якому проходять стажування викладачі програми, спільно з яким розробляються вибіркові курси та організовується практика. Така співпраця забезпечує не лише можливість опанування ширшого контексту розвитку релігії в сучасному світі, а й знайомить зі світовими трендами в галузі та є інвестицією в розвиток здобувачів як багатограних фахівців. Насамкінець, варто відзначити низку додаткових аспектів, що впливають на якість програми: (1) активне використання електронних систем та технологій (інструментів дистанційного навчання, систем вибору дисциплін вибіркового циклу, що забезпечує кращу реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії, автоматизованих опитувань здобувачів щодо задоволеності якістю освіти), (2) розробку нормативної бази, що забезпечує дієві механізми забезпечення прав здобувачів, в т.ч. на визнання/перезарахування результатів навчання, (3) потужний кадровий потенціал та стимулювання його подальшого професійного розвитку, (4) належну матеріально-технічну базу, (5) високий рівень врахування індивідуальних потреб студентів, (6) прозорість та відкритість Університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

З огляду на молодий вік програми, частина її компонентів і досі є предметом активних обговорень, апробується тематика курсів, методи викладання тощо. На думку членів експертної групи, вигравшими для освітньої програми стали б точкові корективи навчального плану та програм курсів: посилення орієнтації на спеціальність, розширення змісту окремих курсів з урахуванням специфіки педагогічної практики та мультидисциплінарності релігієзнавства як науки тощо. Програма має належне навчально-методичне забезпечення, розроблені та оприлюднені силабуси всіх навчальних дисциплін. Водночас силабуси та робочі програми потребують певної синхронізації та усунення розходжень, відображення в обох типах документів інтерактивних інструментів, що де-факто використовуються на заняттях, додавання переліків питань для підсумкового контролю, розширення списків рекомендованої літератури, зокрема іноземними мовами. Попри повне забезпечення належної нормативної бази, окремих уточнень потребують кілька документів, що однак, не впливає суттєво на якість освітнього процесу за програмою. Університету вдалося

створити належне неконфліктне середовище, що має свої переваги та недоліки – з одного боку, існує дієва нормативна база та провадиться активна діяльність з попередження конфліктів, з іншого – потребує посилення ознайомлення студентів із наявними механізмами врегулювання потенційно можливих конфліктних ситуацій. Зрештою, ЕГ рекомендує продовжувати посилювати (1) кадровий склад, зокрема, стимулювати викладачів до ширшої участі в грантових дослідженнях, (2) публікації результатів власних досліджень у виданнях, що індексуються в міжнародних наукових базах Scopus та Web of Science; (3) розширювати ресурсне забезпечення бібліотеки за спеціальністю ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Задекларована в ОПП мета освітньої програми відповідає баченню Університету своєї ролі в регіоні та країні, а також співзвучна з дороговказними документами закладу: Статутом ТНПУ http://www.tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/statut_TNPU_2015_1_1.pdf та Стратегією розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності ТНПУ на 2015-2025 http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/strategija_rozvytku_TNPU.pdf (далі – Стратегія). Зокрема, метою освітньої програми є підготовка науково-педагогічних фахівців-релігієзнавців, здатних самостійно проводити наукові й виробничі дослідження, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі релігієзнавства (як співробітники освітніх, науково-дослідних установ, релігійних та громадських організацій, державних органів влади) (ОПП, п.1.2). Ця мета співзвучна з викладеною у згаданих документах місією та пріоритетними завданнями ТНПУ: (1) підготовкою конкурентоспроможних фахівців, орієнтованих на сучасний ринок праці (ст.3-5 Стратегії, пп.2.1.1, 2.1.3, 2.3 Статуту), (2) розширенням можливостей працевлаштування здобувачів через розвиток суміжних для педагогічних спеціальностей та посилення практичного спрямування їх освіти (ст.3, 8 Стратегії, п.2.1.4 Статуту), (3) орієнтацією на духовний розвиток та духовні цінності, плекання толерантності здобувачів (ст.3-5, 19 Стратегії, пп.2.1.3, 2.1.5, 2.8 Статуту), (4) вихованням готовності та відкритості до самоосвіти та навчання протягом життя (ст.3 Стратегії, п.2.1.3 Статуту та п.1.3 ОПП). Цінним елементом програми є також її націленість на розвиток міжнародних контактів (част.1.9 ОПП), що є частиною ширшої Стратегії інтернаціоналізації ТНПУ <http://tnpu.edu.ua/vyhovna%20roboota/Стратегія%20інтернаціоналізації.pdf>.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Освітня програма є продуктом тривалої попередньої інституційної співпраці та особистісних академічних контактів розробників і викладачів програми з ключовими заінтересованими сторонами в регіоні та в галузі загалом. У співпраці Університету зі стейкхолдерами можна виокремити кілька рівнів. (1) Широка неформальна взаємодія – обговорення та дискусії щодо засадничих для сучасного релігієзнавця знань та компетентностей у рамках періодичних наукових заходів та спільних дослідницьких проєктів (наукових тем «Релігія і церква в Україні в контексті світових релігійних процесів» (2012–2016), «Релігія і церква в Україні в контексті світових релігійних і суспільних трансформацій» (2017–2021); конференцій за тематичним напрямком «Церква у контексті сучасних трансформацій», Конгресу молодих дослідників релігії (2020) тощо). (2) Заінтересовані сторони було запрошено до роботи над удосконаленням освітньої програми. Зокрема, в рамках першої з трьох редакцій ОПП (31.08.2020) було розширено робочу групу зі спеціальності та включено до неї представників здобувачів та основних груп роботодавців – релігійних організацій та державних органів (Писика А.А., Козака В.Б., Кульчицького І.В.). (3) Представники роботодавців та ширшої релігієзнавчої академічної спільноти залучаються до наукового рецензування ОПП та навчальних програм курсів освітньої програми, в подальшому – до зовнішнього рецензування магістерських дипломних робіт, участі в комісіях з захисту магістерських. Тісна співпраця з заінтересованими сторонами підтверджується низкою наданих Університетом документів: рецензій-відгуків, протоколів розширених засідань кафедри за участю стейкхолдерів (розміщено в системі NAQA), оприлюднених на сайті зауважень і пропозицій стейкхолдерів http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdzily/monitoring/zauvazhennja_propozycji_stejkholderiv_031.pdf. На онлайн-зустрічах зі здобувачами, роботодавцями, іншими стейкхолдерами та партнерами ОП представники всіх згаданих категорій наголошували на відкритості Університету до їх пропозицій та змін в ОП, що були здійснені під їх впливом. Як найбільш цінні та затребувані для них компетентності й результати навчання стейкхолдери називали (1) педагогічні

– опанування сучасних методик навчання і викладання (СК11; РН9, 12), (2) здатність критично і різносторонньо осмислювати релігію, можливість ознайомитися зі спектром різних релігійних традицій світу (СК1-4, 6, 12-13; РН6, 8), (3) знайомство з механізмами взаємодії з органами державної влади (СК9, 10; РН4, 6, 11). Зокрема, з метою посилення згаданих компетентностей та РН за пропозицією стейкхолдерів до НП ОП було внесено окремі вибіркові дисципліни: «Світові релігії: історія, віровчення культура», «Релігійний плюралізм греко-римського світу», «Інформаційні комунікації релігійних організацій».

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Створення ОП відбувалося з урахуванням специфіки регіону, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Тернопільська обл. загалом характеризується високим рівнем релігійності, щільністю релігійної мережі та наявністю важливих релігійних центрів паломництва (Зарваниця, Почаїв). Як відповідь на цю специфіку, при розробці ОП було передбачено два умовних напрями: освітній (орієнтація на підготовку вчителів та викладачів предметів духовно-морального спрямування) та менеджерський (націлений на набуття навичок управління та комунікації з громадськістю та органами державної влади) (зустріч з гарантом). На актуальності освітнього напрямку наголошували і здобувачі, і роботодавці в контексті стабільно високого зацікавлення в школах області предметами духовно-морального спрямування (зустрічі 4,6). Наразі Університет працює над підготовкою угод з об'єднаними територіальними громадами області щодо цільової підготовки вчителів духовно-морального спрямування, що здійснюватиметься на даній ОП (зустрічі з адміністрацією та роботодавцями). На запит здобувачів і роботодавців про орієнтацію на викладацький фах, ТНПУ передбачив в ОПП фактично подвійну кваліфікацію («магістр релігієзнавства, викладач релігієзнавства»), що однак, конфліктує з формулюванням кваліфікації за освітнім стандартом (рекомендації щодо усунення конфлікту подано в рекомендаціях до критерію 2). Трендовим для спеціальності та в країні загалом є також налагодження комунікацій релігійних організацій із громадою та державною владою (менеджерський напрям), зокрема, у контексті забезпечення свободи совісті та віросповідання, розвитку партнерських відносин держави і релігійних організацій, зростання ролі громадських та волонтерських об'єднань, створених на базі релігійних організацій. При розробці ОП враховувався також досвід реалізації освітніх програм за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» в інших українських ЗВО: Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка, Національному педагогічному університеті ім. М.П. Драгоманова, Національному університеті «Острозька академія», Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича. Мали місце і консультації щодо очікуваних ПРН з представниками ширшої релігієзнавчої спільноти, зокрема, зі співробітниками Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАНУ. Такі консультації не лише підтверджувалися в рамках онлайн-зустрічей (зустріч з іншими стейкхолдерами та партнерами ОП), а й прослідковуються через організацію змісту програми та змісту навчальних курсів, вибір рекомендованих до ознайомлення літературних джерел та досліджень. У процесі підготовки є також розробка спільних програм навчальних курсів із закордонними партнерами Університету, що в перспективі сприятиме актуалізації та інтернаціоналізації програми (напр., розробка курсу «Ісламська теологія і культура» спільно зі Стамбульським фондом науки і культури (Туреччина); джерело: інформація про впровадження результатів стажувань НПП у викладання дисциплін на ОП, в НАQA).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» для другого рівня вищої освіти було прийнято 22.10.2020 р. <https://tinyurl.com/h5c6hau9>, вже після першого набору здобувачів на ОП. При розробці результатів навчання робоча група орієнтувалася насамперед на Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Наказ МОН від 01.06.2017 №600 (зі змінами і доповн.) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>) (розд.5 ОПП). Попри це, визначені освітньою програмою фахові компетентності та результати навчання повністю співпадають із передбаченими в Стандарті фаховими компетентностями та результатами навчання (для освітньо-професійних програм) та повністю їх покривають. Дві професійні компетентності СК7,8 забезпечуються нормативними дисциплінами циклу загальної підготовки та/або практики і вибірковими курсами. Забезпечення СК8 загальним курсом «Філософія науки» пояснюється використанням при аналітичній роботі (СК8) філософської методології та близькістю релігієзнавства і філософії. Також, ЕГ вважає, що СК7 (релігійна комунікація і технології впливу релігії на суспільство) де-факто забезпечується і окремими нормативними професійними курсами: «Релігія в публічній сфері», «Соціальні концепції та громадянсько-волонтерська діяльність церков України», «Свобода совісті і релігійна свобода», що потребує відповідного відображення в ОПП та силабусах. Дискусійними є передбачені ОП додаткові фахові компетентності (СК12, 13) та результати навчання (РН5, частково 8 і 10), що співзвучні з фаховими компетентностями Стандарту вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» для першого рівня вищої освіти <https://tinyurl.com/4ntd9crm>. Зокрема, йдеться про передбачені бакалаврським стандартом компетентності СК3 (=СК12 ОПП), СК8 (=СК13 ОПП та першій частині РН8 ОПП), СК10 (=РН5), СК11 (=другій частині РН10 ОПП). Питання часткового покриття бакалаврських компетентностей підіймалося на зустрічах із гарантом, викладачами та фінальному брифінгу. Університет аргументує необхідність такого кроку специфікою цільової аудиторії програми та попередньої освіти здобувачів, яка (освіта) не є релігієзнавчою. Тож додаткові компетентності, що забезпечуються програмою, було додано задля

створення належної бази зі спеціальності та для подальшого якісного опанування здобувачами компетентностей магістерського рівня. Також ОПП передбачає оволодіння низкою додаткових педагогічних компетентностей та РН, що значною мірою покривають компетентності, передбачені професійними стандартами для вчителя закладу загальної середньої освіти <https://tinyurl.com/djw4frvp> та викладача закладу вищої освіти <https://tinyurl.com/m9g7xwpx>: організації та управління навчальним процесом (СК11), професійного саморозвитку і навчання протягом життя (РН1), взаємодії в колективі (РН6), проектування навчального матеріалу (РН9), особливостей психолого-педагогічних аспектів навчання (РН12).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Проектування освітньої програми здійснювалося в тісній співпраці з різними групами стейкхолдерів, що дозволило максимально врахувати побажання та очікування потенційних роботодавців, здобувачів та академічної спільноти. Програма враховує запити ринку праці, актуальні тенденції в розвитку галузі, вкорінена в регіональний і національний контекст. Поряд з цим, програма має також значний потенціал співпраці з закордонними партнерами, що сприяє її актуальності та привабливості для здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Попри широке коло залучених до програми стейкхолдерів, формалізовані контакти мають місце лише з окремими представниками – давали відгуки на ОП, брали участь у розширених засіданнях кафедри та в оприлюдненому на офіційному сайті опитуванні лише стейкхолдери-члени робочої групи спеціальності. Рекомендується продовжувати розширювати формалізовані контакти з заінтересованими сторонами. Передбачені в ОПП фахові компетентності та результати навчання частково покривають також компетентності бакалаврського рівня, що може розцінюватися як недолік потенційними вступниками, які мають ступінь бакалавра релігієзнавства. Зважаючи на специфіку цільової аудиторії ОП, рекомендується провести оцінку можливості альтернативного забезпечення опанування здобувачами бакалаврських компетентностей при зміні спеціальності/перехресному вступі (напр., додатковий екзамєн при вступі, створення можливості проходження додаткової курсової підготовки, курсів підвищення кваліфікації тощо). Фахові компетентності СК7,8 забезпечуються нормативними курсами загального циклу та/або практикою (додатково – курсами вільного вибору). Рекомендується посилити забезпечення СК7,8 нормативними фаховими курсами з урахуванням фактичного змісту фахових дисциплін та відобразити це у матриці відповідності і програмах курсів (ЕГ вважає, що СК7, додатково до практики, фактично забезпечується курсами: «Релігія в публічній сфері», «Соціальні концепції та громадянсько-волонтерська діяльність церков України», «Свобода совісті і релігійна свобода»). Також несуттєвого оновлення потребує ОПП, зокрема актуалізації нормативної бази (внесення до неї освітніх стандартів за спеціальністю).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Рівень проектування освітньої програми та програмних результатів навчання за нею загалом відповідає вимогам критерію 1. Програма має чіткий регіональний профіль, враховує запити ринку праці та стейкхолдерів. Згадані вище напрями можливого вдосконалення програми не є суттєвими недоліками – (1) попри обмеженість формалізованих контактів зі стейкхолдерами, з ними ведуться активні неформальні консультації та обговорення, що неодноразово підтверджувалось в рамках експертизи, (2) забезпечення опанування окремих компетентностей бакалаврського рівня здійснюється додатково, а не за рахунок магістерських компетентностей, а також повністю відповідає запитам здобувачів та інших заінтересованих сторін, (3) компетентність СК7 повністю забезпечуються також іншими нормативними курсами (додатково до практики та вибіркових), що потребує лише відповідного відображення в матриці та програмах; забезпечення СК8 курсом загального циклу обумовлений близькістю предметного поля релігієзнавства та філософії.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до навчального плану та ОПП (наданих в системі NAQA), загальний обсяг освітньої програми становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (розд.IV) https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/10/23/031_Riliihveznavstvo_mahistr.pdf та Закону України «Про вищу освіту» (ст.5, п.5) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> для освітньо-професійних програм. Також відповідають вимогам Стандарту інші обов'язкові показники щодо обсягу освітніх компонентів: (1) обсяг практики становить 12 кредитів ЄКТС (6 – педагогічна та 6 – виробнича; за Стандартом – не менше 4), (2) обсяг нормативних навчальних дисциплін професійної підготовки, що забезпечують опанування результатів навчання за спеціальністю становить 33 кредити ЄКТС або 36,7% навчального навантаження (за Стандартом – не менше 35%) (розд.IV). Обсяг дисциплін вибіркової складової освітньої програми становить 23 кредити ЄКТС або 25,6% навантаження за навчальним планом, що відповідає вимогам чинного законодавства (Закон України «Про вищу освіту» (ст.62, п.15) та внутрішнім нормативним документам Університету («Положення про організацію освітнього процесу», п.2.4 http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf). Рівень формування передбачених компетентностей і навичок загалом відповідає 7 рівню НРК <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (поряд з компетентностями, про які йшлося в підкритерії 1.4).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми викладається в послідовному та логічному порядку та забезпечує опанування програмних компетентностей та РН. Дисципліни циклу загальної підготовки викладаються на 1 н.р. Наявний курс з іноземної мови, що сприяє опануванню навичок професійного використання іноземної, однак програма курсу потребує посилення орієнтації на спеціальність (дет.3.3). Забезпечується опанування всіх передбачених ОП загальних компетентностей, частина з яких межують з фаховими (напр., повага до різноманітності). Педагогічна практика запланована на початок 2 сем., після опанування нормативного курсу «Педагогіка та психологія ВШ» та вибіркового «Методика викладання предметів духовно-морального спрямування у ЗЗСО» і «Громадянська освіта та методика її викладання» (не обрано), що забезпечує оволодіння педагогічними компетентностями. Наявне певне неузгодження між орієнтацією педагогічної практики (проходить у середній школі) та нормативним курсом, що забезпечує необхідні компетентності (зорієнтований на вищу школу). Надана на запит робоча програма курсу «Педагогіка та психологія ВШ» не дозволяє належно оцінити зміст курсу, оскільки містить лише модуль з педагогіки ВШ, обсяг якого дорівнює обсягу всього курсу. Відсутність у програмі тем та джерел пов'язаних з релігієзнавством робить доцільним його перенесення до циклу загальної підготовки. Дискусійним є внесення до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки історичних курсів «Методологія історичних досліджень» та «Історіографія та джерелознавство», робочі програми яких переважно не зорієнтовані на релігієзнавчу складову (див. у NAQA). Частково, додавання цих курсів пояснюється переважно історичною тематикою магістерських робіт здобувачів (див. у NAQA). Однак, доцільним було б розширення курсу «Методологія історичних досліджень» до «Методології релігієзнавчих досліджень», через включення методології досліджень з основних галузей релігієзнавства: історії релігії, соціології релігії та ін. На необхідність розширення курсу вказували і роботодавці (зустріч 6). Курс «Історіографія та джерелознавство» більше пасував би до вибіркового, оскільки пов'язується з кваліфікаційними роботами, тематика яких теж є вибором здобувачів. Низка курсів, у т.ч. нормативних, частково покривають також компетентності та РН бакалаврського рівня (див.1.4), що забезпечує формування належної бази і розуміння засад релігієзнавства в здобувачів при перехресному вступі, які є основною цільовою аудиторією програми. Всі фахові компетентності та всі програмні РН повною мірою покриваються нормативними курсами. СК7,8, забезпечуються курсами циклу загальної підготовки та/або нормативними практиками, а також вибічковими дисциплінами. За оцінкою ЕГ СК7 де-факто забезпечується і окремими нормативними курсами, що потребує відповідного відображення в ОПП та силабусах (див.1.4). Покриття СК8 курсом з циклу загальної підготовки («Філософія науки») пояснюється близькістю предметного поля релігієзнавства та філософії.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області галузі знань 03 «Гуманітарні науки» та спеціальності 031 «Релігієзнавство». Об'єктом вивчення дисциплін професійного циклу є феномен релігії, його вплив на суспільство, людину та різні сфери життєдіяльності. У першому семестрі програмою передбачений курс «Релігієзнавство в предметній області», що забезпечує ознайомлення студентів із комплексним характером релігієзнавства як науки, а також широким спектром підходів до розуміння релігії та методологій її дослідження. Загалом курси нормативної складової покривають основні елементи дисциплінарної структури релігієзнавства. Водночас релігієзнавчий акцент різною мірою присутній у курсах професійного циклу, зокрема, потребує посилення в курсах «Педагогіка і психологія вищої школи», «Методологія історичних досліджень», «Історіографія та джерелознавство» (див. 2.2), «Релігієзнавча думка в Україні та світі» (за робочою програмою наданою на запит в системі NAQA курс де-факто присвячений релігійній та релігієзнавчій думці в Україні, упускаючи анонсовану в назві світову). Щодо курсу «Релігієзнавча думка в Україні та світі», то упущена складовою світової релігієзнавчої думки до певної міри

компенсується іншими курсами, що засвідчує проведений аналіз силабусів та робочих програм (зокрема, йдеться про курси: «Релігієзнавство в предметній сфері» (вивчаються класики релігієзнавчої думки: Р.Отто, П.Шантеп'є де ля Соссе, М.Еліаде, Е.Дюркгейм, М.Вебер та ін.), «Свобода совісті та релігійна свобода», «Релігійні процеси в Україні та світі» (покриваються праці та концепції сучасних релігієзнавців зі світовим ім'ям: Ч.Тейлор, Х.Казанова та ін.)). Предмети загального циклу підготовки спрямовані на формування загальних дослідницьких, мовних та технічних навичок, навичок управління у сфері освіти. Всі вони з різних сторін доповнюють формування фахівця-релігієзнавця. Попри це, зміст окремих курсів цього блоку також потребує посилення орієнтації на спеціальність. Зокрема, йдеться про курс «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», де корисним було б, наприклад, опанування професійної релігієзнавчої термінології англійською (надана в системі NAQA робоча програма курсу затверджена до відкриття спеціальності «Релігієзнавство» у 2019 році).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Освітня програма передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Це право гарантується внутрішніми нормативними документами Університету: «Положенням про організацію освітнього процесу», п.2.4 http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf та «Положенням про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором» (п.3) http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_poriadok_ta_umovy_obrannia_studentamy_dy_stsyplin_za_vyborom.pdf. Обидва документи встановлюють нижню межу обсягу вибіркового курсів на рівні 25%, як і передбачається чинним законодавством (Закон України «Про вищу освіту» (ст.62, п.15) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>). Обсяг вибіркового курсів освітньої програми становить 23 кредити ЄКТС або 25,6% навантаження за навчальним планом, що відповідає вимогам згаданих вище документів. Студенти мають змогу обирати курси з переліку вибіркового у навчальному плані, з інших освітніх програм ТНПУ або інших навчальних закладів. Для зручності здобувачів в Університеті створюються каталоги вибіркового курсів <http://tnpu.edu.ua/navchannya/katalog-vib-rkovikh-navchalnikh-distipl-n.php>. «Положенням про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором» передбачає кількаетапний механізм вибору, що включає в себе також інформаційну кампанію (промоцію курсів, розміщення ознайомчих матеріалів (описів курсів, силабусів) тощо). Сам вибір курсів здійснюється через електронну систему Центру дистанційного навчання ТНПУ <https://elr.tnpu.edu.ua/>. У рамках акредитаційного візиту експертній групі було проведено демонстрацію системи (зустріч 9). Наразі система перебуває в процесі модернізації – забезпечення технічної можливості переходу від вибору з короткого переліку до вибору з загального переліку дисциплін Університету. Згаданими вище положеннями передбачається також можливість Perezarukhuvannya disyplini, що вивчалися в інших навчальних закладах України та світу (дет. 3.3-4). Загалом студенти та стейкхолдери відзначали широкий перелік вибіркового курсів та орієнтацію на практику вибіркового курсів навчального плану як одну з сильних сторін та переваг програми (зустрічі зі здобувачами, іншими стейкхолдерами та партнерами ОП, SWOT у системі NAQA).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів в ТНПУ регламентується «Положенням про організацію та проведення практик студентів» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedennia_praktyk_studenti_v.pdf. Освітня програма включає в себе проходження педагогічної та виробничої практики, обсягом по 6 навчальних кредитів ЄКТС. Педагогічна практика здобувачів запланована на другий семестр. Їй передують вивчення нормативного курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» та вибіркового «Методика викладання предметів духовно-морального спрямування у ЗЗСО» і «Громадянська освіта та методика її викладання» (останній з курсів обрано не було, його згадано як потенційну можливість). Паралельно практиці вивчається нормативний курс «Методика викладання релігієзнавчих дисциплін у ЗВО». Курси загалом забезпечують оволодіння необхідними педагогічними компетентностями та РН, однак існує певна невідповідність між орієнтацією нормативних курсів (вища школа) та практики (середня школа). На запит ЕГ в системі NAQA було надано робочу програму педагогічної практики та зразки звітної документації студентів, що підтверджують опанування запроєктованими компетентностями та РН. Під час зустрічі здобувачі позитивно відгукувалися про цю практику та здобутий досвід. Виробнича практика запланована на середину третього семестру. Вона складатиметься з двох модулів: (1) знайомства з роботою державних органів влади, що реалізують державну політику у сфері релігії (проходитиме на базі Департаменту культури та туризму Тернопільської обласної державної адміністрації) та (2) релігійних організацій та центрів (проходитиме на базі Стамбульського фонду науки і культури, Туреччина). Забезпечення проходження практики в іншій країні є цінною, рідкісною можливістю, що варта позитивної відзнаки та поширення на інших програмах. У рамках акредитаційної експертизи було проведено зустрічі з представниками обох згаданих баз практик (заступником директора Департаменту Кульчицьким І.В. та заступником голови Фонду з міжнародних зв'язків Міраджем І.; зустр. 6,7), які підтвердили спільну з Університетом роботу в підготовці практики та готовність забезпечити її проведення. Студенти, викладачі, адміністрація та стейкхолдери дуже позитивно відгукувалися про цю можливість. Окремо варто відзначити практичну зорієнтованість низки курсів освітньої програми, які передбачають практичні завдання (напр., написання грантових заявок – «Соціальні концепції та громадянсько-волонтерська діяльність церков України»; моніторинг, документування та інформування про порушення свободи

совісті – «Свобода совісті і релігійна свобода»), знайомство з організацією діяльності релігійних організацій («Менеджмент релігійних організацій»), державних структур («Свобода совісті і релігійна свобода»), зустрічі з їх представниками (низка курсів) тощо (зустріч з викладачами, відкрита зустріч). Практична орієнтація курсів та освітньої програми загалом відзначалася стейкхолдерами як одна з сильних сторін програми.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Кожен з елементів освітньої програми: опанування навчальних курсів (методи і форми організації роботи), проходження практик, підготовка магістерського дослідження зорієнтовані на забезпечення додаткових соціальних навичок. Йдеться насамперед про: (1) розвиток аналітичних навичок та критичного мислення (через участь в групових дискусіях, аналітичні завдання тощо); (2) роботу в команді та лідерство (через групові завдання), (3) цифрові навички (робота з системами організації дистанційного навчання, референс-менеджерами (згадувалися студентами під час зустрічі) та ін.); (4) планування часу та кар'єри (через організацію власної роботи, дотримання речинців, планування роботи над магістерським дослідженням, підбір важливих для подальшої трудової діяльності вибіркокових курсів тощо); (5) презентацій та публічних виступів (підготовка презентацій та доповіді на заняттях, публічний захист та ін.). Загалом освітня програма забезпечує широкий спектр soft skills, що відповідають заявленим цілям та будуть корисним додатковим активом у подальшій професійній, громадській та іншій діяльності. Для посилення усвідомлення студентами цих додаткових набутих вмінь і навичок було б доцільним, за можливості, фіксувати їх у програмах чи силабусах дисциплін.

7. Зміст освітньої програми урахуває вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/10/23/031_Rilhiyeznastvo_mahistr.pdf магістр-релігієзнавець може працювати в «науковій та освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у закладах загальної середньої освіти; закладах культури, бібліотеках, музеях, мистецьких і культурних центрах; суспільних, громадських та релігійних організаціях, фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування; засобах масової інформації; органах державної влади та місцевого самоврядування» (пояснювальна записка, ст.11). Тож, при проектуванні ОПП робоча група орієнтувалася на наступні види професійних робіт за Класифікатором професій (ДК 003:2010): 2310.2 Викладач вищого навчального закладу, 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу, 2443.1 Молодший науковий співробітник: філософія, історія, політологія, 2443.2 Експерт з суспільно-політичних питань, 2443.2 Фахівець з релігієзнавства, 2460 Професіонал в галузі релігії. На час проходження акредитаційної експертизи професійні стандарти було прийнято лише для професій викладача закладу вищої освіти <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=bfeadobf-eb87-4fec-92c1-7d97fdb18408> та вчителя закладу загальної середньої освіти <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-fodb-4deo-8d49-47aa6b2ecb99>. Додатково до предметних компетентностей та РН зі спеціальності, в ОПП закладено також опанування низки професійних педагогічних компетентностей та РН, передбачених згаданими професійними стандартами. Зокрема: організації та управління навчальним процесом (СК11), професійного саморозвитку і навчання протягом життя (РН1), взаємодії в колективі (РН6), проектування навчального матеріалу (РН9), особливостей психолого-педагогічних аспектів навчання (РН12). Також ОПП забезпечує формування більш універсальних згаданих в стандартах професійних вмінь: мовно-комунікаційних (РН2,9; ЗК6,7), інформаційно-цифрових (ЗК5), інклюзивності (ЗК3,9,10; СК13), аналізу, оцінки й прогнозування (ЗК1, СК1-4, 6-11; РН4,5,7,8). Перелічені групи компетентностей та РН загалом покривають вимоги згаданих професійних стандартів. Щодо забезпечення компетентностей та РН, що уможливають роботу за іншими переліченими професіями (молодшого наукового співробітника, експерта з суспільно-політичних питань, фахівця з релігієзнавства та професіонала в галузі релігії), ЕГ загалом згодна з оцінкою Університету (Відомості про СО, ст.7-8). Аналіз представленої в рамках акредитації документації та отриманих відомостей в процесах зустрічей дозволяють стверджувати відповідність змісту ОПП вимогам 7 рівня Національної рамки кваліфікацій (магістр) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>, що також відповідає вимогам згаданих професійних стандартів.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Нормативними документами Університету, що регулюють розподіл навчального навантаження (аудиторна/самостійна робота), визначають основні форми організації роботи, їх завдання та зміст є «Положенням про організацію освітнього процесу» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protsetu.pdf, «Положення про організацію самостійної роботи студентів» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_samostiinu_robotu_studentiv_.pdf. Обсяг освітніх компонентів та розподіл навчального навантаження за видами робіт визначається навчальним планом. Обсяг самостійної роботи всіх дисциплін навчального плану коливається у визначених законодавством межах – від

1/3 до 2/3 загального обсягу курсу. Згадані документи визначають перелік супутнього забезпечення самостійної роботи для вивчення навчальних дисциплін (підручник, навчальні та методичні посібники, навчально- методичні комплекси дисциплін, методичні рекомендації, сторінки курсу в системі Moodle тощо) (п.3.2 «Положенням про організацію освітнього процесу», розд.3 «Положення про організацію самостійної роботи студентів»). Загалом обсяг освітніх компонентів є достатнім для опанування запроєктованих програмних компетентностей та програмних результатів навчання. За зізнанням викладачів, у випадку близькості певного курсу до академічних зацікавлень здобувача, робота над курсом чи практика може поступово перетікати в роботу над дипломним проєктом, що важко піддається обрахунку (зустрічі з викладачами та науковими керівниками магістерських робіт). Поряд з цим, ні викладачі, ні здобувачі не висловлювали невдоволення чи зауважень щодо надмірного навантаження.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання за дуальною формою на ОП «Релігієзнавство» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Проектування освітньої програми відповідає всім формальним вимогам стандарту та чинного законодавства щодо обсягу програми та її окремих компонентів. Вона має чітку структуру, передбачає широку вибірку частину, забезпечуючи можливості для вільного формування індивідуальної освітньої траєкторії. Сильними сторонами освітньої програми є практична зорієнтованість низки освітніх курсів за спеціальністю (планування в рамках курсів практичних завдань, що передбачають дослідницький елемент), забезпечення широкого спектру вибірових релігієзнавчих дисциплін та оригінальне наповнення змісту програми. Як позитивну практику варто відзначити міжнародну співпрацю у формуванні змісту окремих компонентів освітньої програми: розробка вибірових курсів, організація виробничої практики за кордоном.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Окремі дисципліни потребують посилення орієнтації на спеціалізацію або розширення, зокрема: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Історіографія та джерелознавство», «Методологія історичних досліджень» (посилення спеціалізації або розширення до методології релігієзнавчих досліджень), «Релігієзнавча думка в Україні та світі» (включення у зміст курсу світової релігієзнавчої думки). Рекомендується також переглянути статус курсу «Історіографія та джерелознавство», перенісши його до вибірових. Певна неузгодженість наявна також в орієнтації педагогічної практики та нормативних педагогічних курсів, які забезпечують опанування необхідних педагогічних компетентностей (середня-вища школа). Можливими варіантами подолання цього розходження могли б стати або перенесення курсу «Методика викладання предметів духовно-морального спрямування у ЗЗСО» до нормативних, або включення модулю присвяченого середній школі до нормативних педагогічних курсів, що передують практиці. ОПП передбачає також, поряд із присвоєнням освітньої кваліфікації магістра релігієзнавства, присвоєння кваліфікації викладача (або викладача релігієзнавства – в різних частинах документу присутнє різне формулювання), що, однак, суперечить формату подачі кваліфікації відповідно до Стандарту вищої освіти. Зважаючи на важливість педагогічної складової та кваліфікації для здобувачів і стейкхолдерів, експертна група рекомендує Університету скористатися своїм правом присвоєння професійної кваліфікації та провести оцінку можливості присвоєння кваліфікації викладача ЗВО; у випадку позитивного рішення – внести відповідні зміни до документів. Рекомендується посилити забезпечення опанування СК7,8 також фаховими нормативними дисциплінами, в т.ч., переглянути матрицю забезпечення компетентностей з урахуванням реального змісту курсів (зокрема, відобразити фактичне забезпечення СК7 (дет.див.1.4)).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст освітньої програми загалом відповідають вимогам критерію 2. Програма має якісний зміст та забезпечує сильну практичну підготовку, що повністю відповідає запиту здобувачів. Дисципліни програми забезпечують фактичне опанування всіх програмних компетентностей та результатів навчання. Певної корективи

потребує зміст окремих курсів, що однак, не є критичним: історична спрямованість згаданих вище курсів відповідає темам магістерських досліджень здобувачів, наявні нормативні педагогічні курси загалом забезпечують базові для педагогічної практики компетентності, що засвідчує також аналіз наданої звітної документації педагогічної практики. Курс «Релігієзнавча думка в Україні та світі» частково покриває заплановані компетентності, проте упущена складова щодо світової релігієзнавчої думки в прийнятній мірі покривається також іншими курсами, про що свідчить аналіз їх силабусів та робочих програм (зокрема, йдеться про курси: «Релігієзнавство в предметній сфері» (вивчаються Отто, Шантеп'є де ля Соссе, Еліаде, Дюркгейм, Вебер та ін.), «Свобода совісті та релігійна свобода», «Релігійні процеси в Україні та світі» (Тейлор, Казанова)). Саме на основі аналізу силабусів і робочих програм, звітних документів, враховуючи високий рівень викладання та залучення до занять низки найкращих в Україні фахівців-практиків (дет. див. підкритерій 6.4) експертна група прийняла рішення про відповідність критерію на рівні В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Умови вступу до магістратури оприлюднені на офіційній сторінці вишу: «Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти» http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2021/Pravyla_pryiomu.pdf. Документ містить вичерпну інформацію про вимоги до вступників до магістратури, перелік спеціальностей за якими здійснюється набір, порядок роботи приймальної комісії, особливості вступу абітурієнтів із тимчасово окупованих територій, інформацію щодо передбачених джерел фінансування здобуття вищої освіти, етапів вступної кампанії, часових рамок реєстрації для складання вступних екзаменів, прийому заяв та документів для участі в конкурсному відборі, перебіг конкурсу та зарахування вступників, визначені державою пільгові категорії вступників. Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного бала, з урахуванням передбачених законодавством коефіцієнтів. Прийом на навчання здійснюється на мериторичній основі. Правила прийому є чіткими, достатньо зрозумілими, публічними та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на ОП «Релігієзнавство» здійснюється на загальних підставах. Додатково до іноземної мови вступники здають фаховий вступний екзамен зі спеціальності. Форма проведення екзамену – письмова. Програма екзамену оприлюднена на офіційній сторінці Університету <http://tnpu.edu.ua/abiturient/programu/2021/magistr/history/o31.pdf>. Наведений у програмі перелік тем і субтем, оволодіння якими є обов'язковим для успішної здачі екзамену, відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/031-Relihiyeznnavstvo-bakalavr.28.07.doc>. Програма містить чіткий перелік критеріїв оцінювання екзаменаційних робіт абітурієнтів. Разом з тим, перелік наведених у програмі контрольних питань є дещо вузьким, що може створити хибне враження про менший об'єм необхідного для опанування матеріалу. Програма потребує несуттєвих технічних коректив.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання в ТНПУ регламентується такими документами: «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (розд.3: Визнання результатів мобільності) http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf, «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_perevedennia_vidrakhuvannia_ta_povlennia_studentiv.pdf та «Положення про перезарахування результатів навчання» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_poriadok_perezarakhuvannia_rezultativ_navchannia.pdf. «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» містить чітку інформацію про порядок звітування за результатами програми академічної мобільності, перелік необхідних для визнання РН документів, що подаються до міжнародного відділу (част.5), шкали переведення оцінок (част.3). Додаються також форми необхідних для подачі документів. «Положення про перезарахування результатів навчання» визначає процедуру визнання кредитів, присвоєних в іншому навчальному закладі. У документі означається перелік документів, на підставі яких здійснюється перезарахування. Вчена рада кожного з факультетів призначає координатора академічної мобільності, який уповноважений допомагати в проходженні перезарахування (п.5.3). У випадку суперечливих ситуацій уповноважений збирає предметну комісію, яка формується деканом та виносить аргументоване рішення (п.5.5-7). Попри окреслену процедуру визнання та перезарахування, документи не містять інформації про верхню межу визнання кредитів (максимальну кількість перезарахованих/визнаних кредитів

здобутих в рамках мобільності чи іншої освіти) та не передбачає можливості для здобувача еквівалентного заміщення визнаних кредитів (можливості проходження іншого курсу, рівного за обсягом тому, який було перезараховано з попередньої освіти). Уточнення верхньої межі є важливим також з огляду на вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти – максимальний обсяг перезарахованих кредитів, не може перевищувати 25% ОП (стор.6) https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/10/23/031_Rilhiyeznastvo_mahistr.pdf. На ОП наявні випадки перезарахування РН здобутих у рамках попередньої освіти (Баск М., перезараховано педагогічну практику).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується «Положенням про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_vyznannia_rezultatuv_zdobutykh_u_neformalnii_ta_informalnii_osvity.pdf та «Положенням про перезарахування результатів навчання» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_poriadok_perezarakhuvannia_rezultatuv_navchannia.pdf. «Положення про визнання ...» гарантує право визнання РН, отриманих у неформальній освіті для здобувачів всіх рівнів вищої освіти. Обсяг кредитів, що визнаються не може перевищувати 15% ОП (п.1.3). Поряд із цим, Університет зобов'язується інформувати МОН про всі випадки трансферу кредитів у випадку визнання РН здобутих в неформальній освіті, обсягом понад 30 кредитів ЄКТС (п.7.10). Визнання РН здобутих у неформальній освіті розповсюджується на всі освітні компоненти або їх модулі (п.1.2). Визнання відбувається на звернення здобувача. За наказом ректора створюється комісія з визнання, до якої входять гарант ОП та викладачі, які читають в Університеті відповідний курс, що забезпечує вивчення РН, що пропонуються визнати (п.1.5). Рішення комісії має бути аргументованим. Здобувач має право на апеляцію (п.1.8-9). Попри визначену процедуру визнання, «Положення про визнання ...» не містить інформації про можливість заміщення навчальних кредитів (можливість проходження іншого курсу, рівного за обсягом тому, РН якого було отримано у неформальній освіті). На зустрічах із викладачами ЕГ було поінформовано про випадки перезарахування окремих модулів курсів чи видів робіт на основі сертифікатів масових онлайн курсів. Таке визнання здійснюється на основі оцінки відповідності змісту курсу та РН проведеної викладачем.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на програму є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. В Університеті наявні дієві механізми визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих в інших закладах та неформальній освіті, про що свідчать випадки такого визнання та перезарахування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Документи, що регулюють визнання та перезарахування потребують уточнення інформації щодо (1) максимальної кількості допустимих для перезарахування / визнання кредитів здобутих у рамках мобільності чи іншої освіти; (2) можливості еквівалентного заміщення визнаних кредитів (проходження іншого курсу, рівного за обсягом тому, який було перезараховано з попередньої освіти). Також для уникнення двозначності в трактуванні програми вступного екзамену рекомендується або розширити перелік контрольних питань, або наголосити на необхідності опанування і програми, і переліку контрольних питань.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Університет забезпечує виконання всіх вимог щодо вступу на ОП та визнання результатів навчання. Підтвердженням цього є дієві механізми визнання і перезарахування та наявність випадків таких практик. Певних коректив потребують окремі нормативні документи, що однак не впливає суттєво на якість освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Експертна група встановила, що в межах ОПП форми та методи навчання сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та враховують принципи академічної свободи. Форми та методи навчання і викладання визначені в «Положенні про організацію освітнього процесу»

http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf. Під час зустрічі здобувачі вищої освіти за ОПП висловили задоволення формами й методами навчання, його змістом та професійним спрямуванням. Студенти підтвердили, що зміст освітніх курсів актуальний і корисний для формування в них загальних і спеціальних компетентностей. У процесі спілкування зі студентами та представниками студентських організацій було підтверджено можливість здобувачів формувати свою власну індивідуальну освітню траєкторію. Вони мають можливість впливати на покращення якості ОПП, вибір дисциплін і наукового керівника магістерської роботи, їх пропозиції враховуються під час внесення змін до навчального плану. Зокрема, до каталогу вибіркових дисциплін введено курс «Свобода совісті: права і обов'язки». Ефективним для вивчення релігієзнавчих дисциплін є інформаційно-рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький методи, а також словесні (монологічні і діалогічні), словесно-друковані, наочні, практичні методи навчання. Традиційними видами навчальних занять, що прописуються в робочих програмах навчальних дисциплін, є лекційні, семінарські заняття та самостійна робота, яка набула особливого значення в умовах дистанційного навчання. У своїх анкетах студенти відзначили інформативність лекцій, доступність різних форм навчальної і позанавчальної діяльності, наявність умов для самостійних досліджень (результати опитування, надані в системі NAQA). У рамках занять окремі викладачі використовують інтерактивні методи та інструменти навчання: ментіметр, LearningApps, кахут, хмари слів тощо (зустріч із викладачами, відкрита зустріч). Водночас, на думку членів ЕГ, деяким викладачам варто посилити використання інноваційних методів навчання, фіксувати їх у робочих програмах і силабусах, що збільшило б привабливість курсів для здобувачів. В умовах карантинних обмежень учасники освітнього процесу працювали дистанційно з використанням платформи Moodle <https://elr.tnpu.edu.ua/>. Для викладачів та студентів у процесі реалізації ОП забезпечується академічна свобода, принципи якої закріплені в п. 2.4 «Положенні про організацію освітнього процесу». Загалом, методи навчання і форми оцінювання, зазначені у табл. 3 відомостей про самооцінювання, сприяють досягненню програмних результатів навчання і створюють умови для формування індивідуальних траєкторій навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Члени експертної групи отримали підтвердження того, що здобувачам вищої освіти своєчасно надається доступна й зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку й критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Зокрема, на сайті Університету розміщені: освітня програма за 2020 і 2021р. та форма для опитування роботодавців та стейкхолдерів щодо оцінювання ОП http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/history/opp_031.php, силабуси дисциплін <http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/031.php>. Силабуси містять опис дисциплін, навчальний контент, програмні компетентності та результати навчання, політику курсу (у т.ч. політику щодо академічної доброчесності), літературні джерела, критерії оцінювання. Викладачі освітньої програми ефективно використовують для розміщення навчально-методичних матеріалів онлайн платформу Moodle <https://elr.tnpu.edu.ua/>. Під час спілкування зі здобувачами було з'ясовано, що на перших заняттях або на настановній конференції з практики до них доводять інформацію щодо обсягу, структури освітнього компоненту, результатів навчання, критеріїв оцінювання. Здобувачі вищої освіти на відеозустрічі підтвердили таку практику на ОПП та зазначили, що доведена до них інформація є зрозумілою і повною, а самі критерії оцінювання для них є зрозумілими, об'єктивними та справедливими. Скарг з боку студентів експертна група не виявила. Ймовірно, через технічну помилку до наданих на запит робочих програм курсів (файл «Робочі програми») вміщено магістерську роботу (ст. 44-128, документи надані на запит в системі NAQA).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Онлайн-зустрічі з різними групами (студентами, гарантом, керівниками кваліфікаційних робіт), аналіз відомостей про самооцінювання, тематики магістерських робіт здобувачів (надано в NAQA) дають підстави зробити такі висновки: поєднання навчання і досліджень реалізується під час вивчення навчальних дисциплін, проходження практики в Туреччині, написання кваліфікаційної роботи, участі здобувачів у наукових заходах (VII Конгрес молодих дослідників релігії «Релігія в сучасній культурі», 22-23.10.2020р., <http://tnpu.edu.ua/news/4989/>; програма Конгресу додається в надані в системі NAQA). Для формування дослідницьких компетентностей важливе значення

має вивчення дисциплін «Методика наукових досліджень», «Методологія історичних досліджень» та «Філософія науки». Під час викладання низки навчальних дисциплін використовуються форми й методи навчання, засновані на дослідженнях. На базі кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства функціонує науково-дослідна лабораторія «Центр дослідження духовної культури» (керівник – гарант проф. Бистрицька Е.В.), виконується науково-дослідна тема «Релігія і Церква в Україні у контексті світових і суспільних трансформацій». Водночас, при наявному висококваліфікованому кадровому складі бракує долучення викладачів до науково-дослідницьких проєктів, що здійснюються за державний кошт чи на замовлення недержавних інституцій.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до «Положення про розроблення і супроводження освітніх програм у ТНПУ» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_prohram_u_TNPU.pdf, [перегляд ОП повинен відбуватись не менше одного разу на рік. У результаті такого перегляду має здійснюватися вдосконалення програм на основі рекомендацій та пропозицій стейкхолдерів, рекомендацій програмної ради]. Перегляд робочих програм навчальних дисциплін із метою їх удосконалення здійснюється щорічно з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду ОП, новітніх наукових досягнень і сучасних практик у галузі релігієзнавства http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_robochu_prohramu_navchalnoi_dystsypliny.pdf. Водночас частина програм курсів потребує додаткового оновлення, коректив та посилення орієнтації на спеціальність. Зокрема, йдеться про робочі програми курсів «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Методологія історичних досліджень», «Історіографія та джерелознавство», «Релігієзнавча думка в Україні та світі» (в наданій у системі NAQA робочій програмі відсутні теми, присвячені світовій релігієзнавчій думці) (всі робочі програми нормативних дисциплін надано в NAQA). Також певної синхронізації потребують силабуси та робочі програми. Викладачі обмінюються професійним досвідом із колегами з Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, Київського університету ім. Б.Грінченка, а також Стамбульського фонду розвитку науки і культури, що підтверджено під час онлайн-зустрічей з представниками цих інституцій. Результати підвищення кваліфікації і стажувань, зокрема проходження онлайн-курсів на платформах ED-ERA та Coursera, ефективно використовуються при викладанні фахових дисциплін шляхом впровадження сучасних педагогічних практик і технологій. Водночас аналіз робочих програм навчальних дисциплін показав недостатню кількість сучасної літератури іноземними мовами у списках бібліографічних джерел.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Як впливає із відповідей ЗВО на запит експертної групи й спілкування в рамках онлайн-зустрічей, діяльність університету спрямована на організацію та розвиток міжнародної співпраці в науковій, освітній та культурній сферах. За цей напрямок діяльності відповідає відділ міжнародних зв'язків ТНПУ (начальник відділу – Мисула Р.М.), а також проректор з наукової роботи і міжнародного співробітництва Г.І.Фальфушинська. Зокрема, у сфері міжнародних зв'язків для ОП «Релігієзнавство» варто виділити співпрацю зі Стамбульським фондом науки і культури (Туреччина). Кафедра бере участь у міжнародному проєкті Erasmus + програми «Discovering and Sharing Common Human and Moral Values», координатором якої є Р.Х. Халіков <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/proektna-d-yaln-st.php>. У третьому семестрі (жовтень 2021 р.) заплановано проходження виробничої практики студентами спеціальності 031 «Релігієзнавство» з метою вивчення структури управління та особливостей ісламу в Турецькій республіці, згідно з договором між ТНПУ і Стамбульським фондом науки і культури http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/dohovory/stambul_fond.pdf. У відповідь на запит експерти отримали підтвердження, що викладачі Бистрицька Е.В., Ігнатенко Н.В., Костюк Л.В., Халіков Р. Х. проходили стажування в Турецькій республіці (зведена інформація про проходження підвищення кваліфікації, NAQA). Викладачі ОП брали участь у міжнародних наукових конференціях, в т.ч. закордонних, а також мають статті, опубліковані в журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS (Б.Буяк, Г.Деркач, Г.Мешко, І.Зуляк). Здобувачі освіти епізодично долучаються до міжнародних конференцій, наприклад, VII Конгрес молодих дослідників релігії «Релігія в сучасній культурі», 22-23.10.2020р., <http://tnpu.edu.ua/news/4989/>, однак не мають досвіду участі в програмах міжнародної академічної мобільності та закордонних публікацій. Зокрема, на зустрічі з експертами здобувачі пояснювали це недостатнім рівнем володіння англійською мовою.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП вважаємо забезпечення академічної свободи у виборі наукових керівників і тем магістерських, студентоцентризований підхід і поінформованість здобувачів освіти щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання через оприлюднення силабусів на сайті університету; практику запрошення зовнішніх

викладачів, зокрема, Л.О.Филипович. Високий рівень задоволеності здобувачів формами та методами викладання за ОП. Наявність у ЗВО дистанційних курсів на платформі Moodle.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Форми і методи навчання доволі традиційні, тому експертна група рекомендує викладачам активніше використовувати інноваційні методи навчання та англomовну літературу. Частина програм курсів потребує додаткового оновлення, коректив та посилення орієнтації на спеціальність. Рекомендації: стимулювати здобувачів вищої освіти до покращення володіння англійською мовою та активної участі в програмах міжнародної академічної мобільності. Робочі програми курсів «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Методологія історичних досліджень», «Історіографія та джерелознавство», «Релігієзнавча думка в Україні та світі» потребує додаткового оновлення, коректив та посилення орієнтації на спеціальність. Синхронізації потребують силабуси та робочі програми курсів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

З огляду на вказані вище сильні й слабкі сторони, позитивні практики ОПП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Слабкі сторони цього критерію не є критичними та не перешкоджають якійсь реалізації освітнього процесу за ОП. Вони компенсуються доброзичливим ставленням викладачів до здобувачів вищої освіти, врахуванням їх індивідуальних потреб та участю запрошених лекторів у навчальному процесі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми загалом, а також оприлюднюються заздалегідь. Згідно з «Положенням про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» [планове оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється під час поточного, рубіжного (модульного) та підсумкового контролю] http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennja_pro_systemu_otsinjuvannja.pdf. Форми контрольних заходів визначені в п. 3.4. «Положення про організацію освітнього процесу» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennja_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf. Форми контрольних заходів кожної з освітніх компонент відображено в навчальному плані, робочих навчальних програмах, силабусах і робочих програмах практик. Ці документи завчасно оприлюднюються на сайті ЗВО <http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/031.php>. Робочі програми курсів, розміщені на онлайн платформі Moodle <https://elr.tnpu.edu.ua/>, містять чіткий перелік форм контролю та розлогий деталізований опис критеріїв оцінювання для передбачених видів робіт. Водночас відсутні переліки орієнтовних питань, що виносяться на іспит/залік. Викладачі інформують здобувачів щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання на початку вивчення курсу (інформація підтверджена під час відео-зустрічей зі здобувачами вищої освіти та викладачами). Оцінювання результатів успішності на курсі здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням в оцінку за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано) та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Фактів несправедливого оцінювання чи оскаржень результатів успішності здобувачів протягом навчання, за свідченням студентів, не було. Матеріали, зібрані під час акредитаційної експертизи, свідчать про зрозумілість та прозорість оцінювання. Критерії оприлюднюються заздалегідь і дають змогу встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для освітніх компонентів та освітньої програми загалом.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство» за другим (магістерським) рівнем, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 р. № 1296. Відповідно до освітньо-професійної програми атестація випускників освітньої програми спеціальності 031 «Релігієзнавство» проводиться у формі відкритого публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи, що не повинна містити академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена у репозитарії ЗВО. Захист магістерської роботи відбувається у вигляді доповіді здобувачів на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії. Порядок засідання екзаменаційної комісії та графік захисту магістерських робіт затверджуються наказом по університету і заздалегідь повідомляється студентам.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів та розв'язання можливих конфліктних ситуацій щодо результатів оцінювання оприлюднені на сайті ЗВО й містяться в таких документах: «Положення про організацію освітнього процесу» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf та «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennja_pro_sistemu_otsinjuvannja.pdf. Згідно з п. 3.4.2. «Положення про організацію освітнього процесу» здобувачі, які не з'явилися на підсумковий контроль (екзамен) без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку, крім випадків, коли підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на основі результатів поточного контролю. Повторне складання екзаменів (ліквідація академзаборгованості) дозволяється не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється завідувачем відповідної кафедри. Запровадження карантинних обмежень спонукало до ширшого використання онлайн платформи Moodle для проведення контролю академічних здобутків студентів. У «Положенні про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» визначено порядок оскарження процедури контрольних заходів, згідно з яким здобувач має право подати на ім'я ректора університету апеляцію. Апеляція подається в день виставлення оцінки поточного, модульного чи підсумкового контролю з обов'язковим повідомленням декана факультету в день виставлення оцінки поточного, модульного чи підсумкового контролю. Якщо комісією встановлено ознаки необ'єктивності оцінювання, то вона пропонує скасувати оцінку й провести повторне оцінювання здобувача вищої освіти у присутності апеляційної комісії. У «Положенні щодо врегулювання конфліктних ситуацій» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_shchodo_vrehulivannja_konfliktnykh_sytuatsii.pdf об'єднано стратегію запобігання конфліктним ситуаціям суб'єктів освітнього процесу ТНПУ. Запобігання конфліктів інтересів здійснюється, зокрема, уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції в університеті. Під час відео-зустрічей здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування та викладачі підтверджували свою часткову обізнаність з алгоритмом дій у випадку оскарження результатів контрольних заходів. З одного боку, студенти володіють інформацією про свої права, наголошують, що зможуть знайти нормативні документи на сайті (за потреби), розраховують на допомогу гаранта, однак не знають послідовності кроків – до кого і з чим звертатися. Здобувачі наголошували, що впродовж існування ОПП не виникало конфліктних ситуацій між студентами та викладачами, які потребували б врегулювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Експертна група підтверджує, що у ЗВО діють чіткі та зрозумілі стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що відображені в «Кодексі академічної доброчесності», «Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин», «Положенні про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами», «Положенні про групу сприяння академічній доброчесності» <http://tnpu.edu.ua/naukova-robita/akadem-chna-dobrochesn-st.php>. Здобувачі на початку навчання підписують Декларацію про академічну доброчесність стейкхолдера, яка зберігається в деканаті історичного факультету. Технологічними інструментами протидії порушенням академічній доброчесності є система антиплагіату «Unicheck», що застосовується для перевірки наукових робіт здобувачів вищої освіти, зокрема, наукових статей і кваліфікаційних робіт. Вона дозволяє згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових запозичень. Університет має можливість безкоштовно перевіряти на плагіат всі наукові роботи в повному обсязі (окрім вступу і списків літератури), а також надає можливість для здобувачів перевірити свою роботу вдруге. Відповідно до «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_academich_dobroches.jpg.pdf кваліфікаційні роботи здобувачів обов'язково проходять перевірку на академічний плагіат. Водночас члени ЕГ звертають увагу на те, що «Положення про магістерську роботу студента ТНПУ» 2017 р. не містить конкретних вимог щодо дотримання академічної доброчесності та розміщення робіт у репозитарії http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennja_pro_magistersku.pdf. Як впливає з робочої програми й силабусу, питання академічної доброчесності у реалізації наукових досліджень розглядаються при

вивченні навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень» http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/his/031/VYBIRKOVA_Metodyka_naukovykh_doslidjen.pdf. Факти порушення науково-педагогічними працівниками та здобувачами норм «Кодексу академічної доброчесності» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/kodeks_academich_dobroches.pdf виносяться на розгляд Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами, створеної наказом ректора терміном на три роки. Оскільки програма тільки матиме перший випуск і перші захисти наприкінці 2021, ознайомитись з результатами перевірки магістерських робіт здобувачів на плагіат не було можливості.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Серед сильних сторін освітньої програми є те, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чітко регламентованим і дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання й оприлюднюються заздалегідь. Докладний опис критеріїв оцінювання є беззаперечно сильним елементом робочих програм. Атестація здобувачів вищої освіти у формі відкритого публічного захисту магістерської роботи відповідає вимогам стандарту вищої освіти. Дієвою є система перевірки студентських робіт на плагіат, що сприяє формуванню глибшої культури академічної доброчесності. Відсутність випадків конфлікту інтересів та академічної недоброчесності на ОП, а також скарг на необ'єктивність екзаменаторів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Під час проведення акредитації експертна група встановила, що в робочих програмах відсутні переліки орієнтовних питань, що виносяться на іспит/залік. «Положення про магістерську роботу студента ТНПУ» не містить конкретних вимог щодо дотримання академічної доброчесності та розміщення робіт у репозитарії. Варто оновити це Положення і вдосконалити робочі програми навчальних дисциплін. Крім того, потребує посилення ознайомлення здобувачів із механізмами дій у випадку виникнення конфліктних ситуацій (у т.ч. щодо оскарження результатів контрольних заходів).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОП «Релігієзнавство» у контексті критерію 5 експертна група оцінює його за рівнем відповідності В. На думку ЕГ, зазначені вище недоліки в робочих програмах і положеннях не піддають сумніву функціонування в ЗВО системи інформування здобувачів вищої освіти про відповідні види робіт, форми і критерії оцінювання, контрольні заходи тощо, а є свідченням певних локальних недопрацювань, пов'язаних з поточною роботою науково-педагогічного колективу, які можуть бути оперативно усунуті в робочому порядку, що сприятиме подальшому вдосконаленню існуючої практики на ОП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група на підставі аналізу стану кадрового забезпечення реалізації ОП «Релігієзнавство» в ТНПУ (кадрове забезпечення програми як воно представлено в Таблиці 2 відомостей про самооцінювання, зустрічі з аспірантами, науково-педагогічними працівниками, стейкхолдерами) підтверджує високий рівень відповідності академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОП. Викладання обов'язкових дисциплін забезпечують висококваліфіковані викладачі з різних кафедр ТНПУ. Зокрема, д.пед.н., доц. Романишина О.Я., доц., к.пед.н. Радченко О.Я., к.психол.н., доц. Мешко О.І., к.філол.н. Деркач Г.С., д.іст.н., проф. Зуляк І.С., к.екон.н., доц. Литвин Л.М., к.істор.н., доц. Кліш А.Б., д.іст.н., проф. Бистрицька Е.В., к.істор.н. Волік Н.В., к.філос. н., доц. Морська Н.Л., д.філос. н., проф. Буяк Б.Б., к.філос. н. Халіков Р.Х., к.пед. н., доц. Ігнатенко Н.В., к.істор.н., доц. Секо Я.П. Троє штатних викладачів кафедри захистили дисертації власне за спеціальністю «Релігієзнавство»: Бистрицька Е.В., Халіков Р.Х. та Волік Н.В. Всі вони викладають на ОП. Викладачі освітньої

програми вчасно проходять підвищення кваліфікації, активно публікують результати своїх наукових досліджень, виступають із доповідями на всеукраїнських і міжнародних конференціях. Експертна група ознайомила з публікаціями викладачів та встановила відповідність сфер наукових досліджень викладачів дисциплінам, які вони викладають за ОП, а також з'ясувала, що всі керівники магістерських робіт мають наукові ступені. Під час зустрічей здобувачі вищої освіти акцентували на високому рівні викладання навчальних дисциплін; з їхнього боку відсутні скарги на якість надання освітніх послуг.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Умови проведення конкурсу на заміщення посад викладацького складу ТНПУ визначаються «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів)» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Poriadok_provedennia_konkursu_pry_zamishchenni_vakantnykh_posad_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv_ta_ukladannia_z_nymy_trudovykh_dohovoriv.pdf, де зазначені всі етапи конкурсного добору викладачів. Конкурсний відбір проводиться на засадах: «відкритості, гласності, законності, доброчесності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до претендентів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників». Основним критерієм персональної оцінки й відбору претендента на вакантну посаду є його відповідність кадровим вимогам провадження освітньої діяльності, яка визначається спеціальністю за дипломом про вищу освіту, науковою спеціальністю, науковим ступенем, ученим званням, показниками п. 38 Ліцензійних умов. При цьому враховується рейтинг науково-педагогічних працівників відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/polozhennja_pro_rejtyngove_otsinjuvannja.pdf, відгуки студентів щодо педагогічної майстерності викладача (зустріч 9). Під час відео-зустрічі здобувачі вищої освіти і стейкхолдери висловили задоволення професіоналізмом викладачів ЗВО. Представники академічного персоналу не висловлювали претензій і нарікань щодо об'єктивного характеру та прозорості процедури обрання.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На зустріч з експертною групою були запрошені роботодавці, які підтвердили свою участь у вдосконаленні ОП і долученні до організації та реалізації освітнього процесу в якості консультантів і рецензентів. Зокрема, були враховані рекомендації начальника управління охорони культурної спадщини, релігій та національностей Тернопільської ОДА І. В. Кульчицького, архієпископа Тернопільського і Кременецького ПЦУ Нестора Писика, синкела з питань стратегії розвитку Тернопільсько-Зборівської архієпархії В. Б. Козака. Відтак, до переліку вибірових дисциплін уведено курси «Світові релігії: історія, віровчення, культура», «Релігійний плюралізм греко-римського світу», «Свобода совісті: права і обов'язки», «Інформаційні комунікації релігійних організацій», «Ісламська теологія та культура». ЗВО залучає до організації та реалізації освітнього процесу релігійні організації Тернопільщини, які є потенційними роботодавцями. Підписані угоди про співпрацю між ТНПУ і Стамбульським фондом розвитку науки і культури, Національним педагогічним університетом ім. М.П. Драгоманова, Вроцлавським університетом (Республіка Польща), Університетом Мармара (Турецька республіка), Південно-Чеським університетом в м. Чеське Будейовіце. Підписано меморандум про згоду з Державним університетом ім. Шота Руставелі (Грузія). Роботодавці під час зустрічі з членами ЕГ підтвердили сталі контакти з науково-педагогічним колективом кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства ТНПУ і гарантом ОП проф. Е.В.Бистрицькою. Періодично здійснюється опитування роботодавців – стейкхолдерів ОП «Релігієзнавство» <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf-xQbsxazSup4yAGgzqTHZdVcmE8Tdub25Y3by9CeYyrbm7g/viewform>.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі реалізації ОП «Релігієзнавство» залучаються до проведення аудиторних занять провідні фахівці-практики й експерти. Зокрема, у рамках курсу «Менеджмент релігійного життя» Р.Халіков запрошував на пари представників релігійних організацій: архієпископа Нестора Писика (ПЦУ), о. Романа Островського (УГКЦ), Саїда Ісмагілова (Духовне управління мусульман України «Умма»), А.Баранову (Віра Бахаї) та ін. Студенти-магістранти брали участь в інформаційно-методичному онлайн-семінарі «Релігія в особах», який проводиться за ініціативи та організації проф. Л.О. Филипович (Інститут філософії НАНУ, ТНПУ). Вони прослухали лекції ректора Відкритого православного університету Святої Софії-Премудрості о. Г. Коваленка, проректора Київської духовної академії і семінарії В. Бурегі, єпископа Команського Михайла Аніщенка, очільника Ставропігії Вселенського Патріархату та Екзарха Вселенського Патріарха у м. Києві, о. Сергія Дмитрієва, військового капелана, керівника Управління соціального служіння та благодійності ПЦУ, засновник центру «Eleos-Україна», очільника департаменту військового капеланства Патріаршої курії УГКЦ о. Андрія Зелінського. Позитивною практикою, що свідчить про використання наукового і професійного досвіду роботодавців, є запрошення до викладання курсу «Свобода совісті і релігійна свобода» відомого релігійного експерта, доктора філософських наук, професора, провідного наукового

співробітника відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, віце-президента Української асоціації релігієзнавців Л.О. Филипович.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Зустрічі з керівництвом ТНПУ та науково-педагогічними працівниками підтвердили, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, які забезпечують організацію та реалізацію освітнього процесу на ОП. Відповідно до «Положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників» http://tnpu.edu.ua/naukova-roboata/staguvana/Polozhennia_pro_pidvyshchennia_kvalifikatsii_ped..pdf викладачі ЗВО підвищують свою кваліфікацію не рідше одного разу на п'ять років. Проаналізувавши відповідні сертифікати, члени ЕГ встановили, що викладачі кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства проф. Е.В. Бистрицька, Р. Х. Халіков, доц. Н. Ігнатенко, доц. Л. В. Костюк пройшли стажування у Культурному центрі Сінана-паші та Стамбульському фонді науки і культури в 2019 році. Результати стажувань впроваджуються в навчальний процес за освітньою програмою у вигляді розробки спеціальних вибіркокових курсів, включення до навчальних програм додаткових тем чи проблематики (див. зведену інформацію про стажування в NAQA). Університет також надає матеріальну підтримку для науково-педагогічних працівників, які проходять стажування за кордоном.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертна група встановила, що дієвим стимулом розвитку викладацької майстерності викладачів ЗВО є проведення щорічного рейтингу НПП згідно з «Положенням про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_reitynhove_otsiniuvannia_profesiinoi_diialnosti_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf. Також результати рейтингу враховуються при укладанні контракту. В університеті діє система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennya_pro_poryadok_premiyuvannya_pratsivnykiv.pdf), а також Положення про заохочувальні відзнаки (<http://www.tnpu.edu.ua/naukova-roboata/public%20information/vidznaku.pdf>). Матеріальна підтримка викладачів здійснюється шляхом щорічного преміювання до дня св. Миколая (в минулому році преміальний фонд складав 5 млн. грн; зустріч із керівництвом та менеджментом ЗВО). Викладачі ОП «Релігієзнавство» відзначені такими нагородами: Буяк Б. Б. – присвоєно почесне звання Заслужений працівник освіти України (2020 р.), Бистрицька Е. В. – Подяка Кабінету Міністрів України (2020 р.), доц. Секо Я. П. – Грамота Тернопільської міської ради (2021 р.). Усі викладачі, які мають публікації у виданнях, що входять до баз Scopus і Web of Science, отримують премії, що стимулює професійне зростання і мотивацію викладачів. Експерти мали можливість переконатися, що викладачі ОП обізнані з основними пунктами положення про рейтингове оцінювання і погоджуються з його критеріями.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною і позитивною практикою є залучення до освітнього процесу представників релігійних організацій, а також участь студентів в онлайн-семінарі «Релігія в особах». Ефективним є запрошення до викладання курсу «Свобода совісті і релігійна свобода» професіонала і роботодавця Л.О. Филипович. Практикується співпраця з українськими та закордонними стейкхолдерами, зокрема Стамбульським фондом розвитку науки і культури. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності та сприяє професійному розвитку викладачів, зокрема шляхом морального та матеріального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не у всіх викладачів, які забезпечують реалізацію ОП «Релігієзнавство», є публікації у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science. Рекомендовано підвищувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS, а також продовжувати посилювати використання здобутого досвіду при викладанні курсів програми.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП за принципом *fitness for purpose*, однак варто підвищувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS. В університеті створено систему матеріальної та нематеріальної мотивації професорсько-викладацького складу. Щороку проводиться рейтингове оцінювання професійної діяльності, яке враховується при підписанні контракту, призначенні на іншу посаду, моральному та матеріальному стимулюванні. Система професійного розвитку й підвищення педагогічної майстерності викладачів відповідає їхнім потребам та інтересам і позитивно впливає на підвищення якості викладання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансова та матеріально-технічна база університету загалом задовольняє потреби освітнього процесу та сприяє безперешкодному досягненню цілей та програмних результатів навчання. На сайті університету є розміщена 3D-екскурсія закладом <http://tnpu.edu.ua/3d.php>, крім того в системі Національного агентства ЗВО розмістив матеріали, які підтверджують наявність необхідного МТЗ, що було також продемонстровано експертній групі під час акредитаційної експертизи. Зокрема, заклад має достатній аудиторний фонд, мультимедійне забезпечення, конференц-зали, в т.ч., конференц-зал історичного факультету, лекційні аудиторії з проектором, комп'ютерні класи, що уможливають комп'ютерне тестування студентів за потреби. Студенти ОП «Релігієзнавство» навчаються в аудиторії «Етнолабораторія», де є також плазмовий екран. У межах інфраструктури ТНПУ передбачено 5 гуртожитків, спортивні приміщення, дитяча кімната, місця для відпочинку, зокрема «Біблійний сад», кафе «Кампус ТНПУ» та їдальню. Є доступ до інтернету. У межах технічного забезпечення працівники та студенти користуються хмарним середовищем Google Workplace. Бібліотека ТНПУ <http://www.library.tnpu.edu.ua> має великий друкований фонд, впроваджується розвиток електронних книг, зокрема працює електронний каталог <http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocSearchForm>, доступний для студентів та викладачів ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти ТНПУ надає студентам та викладачам безоплатний доступ до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. На території студмістечка працює безкоштовне wi-fi покриття. Для потреб студентів передбачені читальні зали, обладнані комп'ютерами. Студенти ОП «Релігієзнавство» користуються платформою Moodle, на основі якої розроблений Центр Дистанційного навчання ТНПУ <https://elr.tnpu.edu.ua>, де розміщуються оголошення, інформація стосовно освітніх компонентів та необхідні матеріали, що було підтверджено під час зустрічей членів ЕГ на онлайн-зустрічах (демонстрація систем електронного навчання проводилася в рамках зустрічі 9). У межах безкоштовного користування хмарою Google Workplace передбачено також корпоративну пошту. ТНПУ забезпечує інституційний доступ до курсів навчальної платформи Coursera, завдяки якій студенти та викладачі мають можливість безкоштовного доступу до онлайн-курсів, яким активно користуються (зустріч 8 з адміністративним персоналом). На сайті університету розміщена інформація стосовно доступу до електронної бази наукових видань, включно зі Scopus, Web of Science та іншими <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/naukometr-ya.php>. Відділом автоматизації університету здійснюється збереження магістерських робіт студентів в архіві бібліотеки. Наукова бібліотека університету забезпечує також замовлення на сканування потрібного видання (здійснюється безкоштовно, скановане джерело надсилається на електронну скриньку користувача бібліотеки). За потреби, викладачі можуть замовити купівлю необхідної літератури. Однак, студенти ОП «Релігієзнавство» не засвідчили про своє користування ресурсами бібліотеки, що зокрема може бути пов'язано з браком навчальних ресурсів, періодичних видань, що мають дотичність саме до ОП «Релігієзнавство».

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ТНПУ загалом є безпечним для безперешкодної організації навчального процесу. Це забезпечується передбаченою базовою системою протипожежної безпеки, планами евакуацій, а також із врахуванням пандемії в навчальних корпусах встановлені дезінфікуючі рамки, пункти з дезінфекторами, а також стрічки напрямків руху. Практика соціальних взаємодій, зокрема умови навчання та викладання передбачені «Положенням про організацію освітнього процесу»

http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf. ТНПУ забезпечує для здобувачів різні можливості та умови для соціальної активності та волонтерської діяльності. В університеті працює Центр студентського самоврядування, зокрема самі представники студентського самоврядування на зустрічі з експертною групою засвідчили про відкритись ЗВО на потреби та пропозиції здобувачів. Студенти ОП «Релігієзнавство» також підтвердили цю інформацію, зокрема розповіли, що ЗВО підлаштував навчальний розклад під їхні потреби, враховуючи специфіку графіку здобувачів (напр., здійснення релігійних служб, через що початок пар планується на пізнішу частину дня).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Тернопільським національним педагогічним університетом підтримка здобувачів освіти на різних рівнях забезпечується якісно. Завдяки тісній взаємодії керівництва ЗВО зі студентами, зокрема студентським самоврядуванням, забезпечується організаційна та інформаційна підтримка. Задля цього, в мережах для спілкування (Viber, Telegram, Messenger) створені чат-групи з керівництвом ЗВО, кураторами груп, з представниками студентського самоврядування, не тільки для оголошень, організаційної та інформаційної підтримки, але й для оперативного вирішення питань та проблем. Студенти ОП «Релігієзнавство» позитивно відгукуються про комунікацію з викладачами та їх відкритість на потреби і пропозиції, про що свідчать відео-записи акредитаційної експертизи. Важливим джерелом інформаційної підтримки є також сайт університету <http://tnpu.edu.ua/>, де розміщуються оголошення, новини, та легко знайти необхідну інформацію, зокрема силабуси освітніх компонентів <http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/031.php>. Активно розвивається фейсбук сторінка університету <https://www.facebook.com/TNPU.news/>, зокрема й сторінка студентського самоврядування <https://www.facebook.com/stud.profkom.tnpu>. З метою консультативної та соціальної підтримки на сайті ТНПУ розміщені контакти усіх структурних підрозділів університету, контакти приймальної комісії. В університеті працює також психологічна служба <http://tnpu.edu.ua/vyhovna%20robocha/sps.php>, яка провадить індивідуальні консультації як у офлайн, так і онлайн режимі, а також тематичні тренінги та лекції, що збирають широкий контингент учасників (зустріч 8 з представниками адміністративних структур). Для необхідної підтримки передбачена також комунікація студентів із студентським самоврядуванням, зокрема через електронну скриньку, а також у навчальних корпусах розміщені скриньки довіри, про що засвідчили представники студентського самоврядування на зустрічі із експертною групою. Зустріч членів ЕГ зі здобувачами освіти на ОП «Релігієзнавство» підтвердила задоволеність студентів різного виду підтримкою ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ТНПУ забезпечує достатні умови для безперешкодного навчання осіб з особливими потребами. Для забезпечення умов маломобільних осіб є розроблений «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ТНПУ» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Poriadok_suprovodu_osib_z_invalidnistiu_ta_inshykh_malomobilnykh_hrup_naselennia.pdf. Працює Інкльюзивно-ресурсний центр <https://www.facebook.com/groups/Inclusion.TNPU>, на базі якого розроблено опитування абітурієнтів з особливими потребами http://tnpu.edu.ua/news/3763/?sphrase_id=27661 з метою створення для них належних умов. Зокрема Правилами прийому передбачено спеціальні умови вступу таких осіб на навчання (пункт VIII - http://tnpu.edu.ua/abiturient/pdf/2021/Pravyla_pryiomu.pdf). Інфраструктурою закладу передбачено пандуси, зокрема і в корпусі, де проводиться навчання на ОП «Релігієзнавство», є також сигнальні обмежувальні стрічки та надписи шрифтом Брайля. В Університеті навчаються двоє маломобільних осіб, задля яких розробляється така організація процесу, щоб вони могли потрапити у свої аудиторії безперешкодно (у випадку неможливості дообладнання окремих корпусів додатковими пандусами чи ліфтами (через особливості проектування будівлі) пари для них плануються в аудиторіях на першому поверсі). Для студентів, які мають дітей, є спеціальна дитяча кімната, де вони можуть залишити своїх дітей під наглядом. Ця інформація підтверджується записами зустрічей експертної групи з керівництвом ЗВО. На цій ОП студенти з особливими потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ТНПУ розроблене «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_shchodo_vrehuluvannia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf, яке передбачає, найперше, запобігання/попередження конфліктних ситуацій шляхом різноманітних тактик. Задля моніторингу та врегулювання конфліктів на сайті розміщено анонімне опитування http://tnpu.edu.ua/about/vreguluvannia-konfliktiv.php?sphrase_id=27676, а також адресу електронної скриньки, куди можна звернутися в разі таких ситуацій. Психологічна служба ТНПУ сприяє запобіганню конфліктних ситуацій та їх вирішенню завдяки тренінгам та спеціальним зустрічам зі студентами

http://tnpu.edu.ua/vyhovna%20robocha/sps.php?sphrase_id=27676. Здобувачі ОП «Релігієзнавство» під час зустрічі з експертною групою розповіли, що конфліктів як таких не було, однак якщо і є якісь непорозуміння, всі вони вирішуються напряму з викладачем та куратором/гарантом програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ТНПУ є достатніми для реалізації якісного навчального процесу. Заклад інноваційно та креативно підходить до питання обладнання аудиторного фонду; створюються тематичні аудиторії, що відображають специфіку освітніх програм. Технічне забезпечення також дає доступ до базових сучасних програм (середовище Google Workplace, Moodle). На території закладу є безкоштовний доступ до мережі інтернет. Студенти мають доступ до електронної бази наукових видань та електронного каталогу бібліотеки. Університет забезпечує студентів належною підтримкою різних рівнів: практикується тісна комунікація здобувачів та керівництва завдяки спільним чатам в комунікативних мережах; активно працює Психологічна служба, яка надає послуги персонального консультування, а також проводить тематичні заходи та воркшопи; сайт ЗВО є доступним джерелом необхідної інформаційної підтримки. ЗВО передбачає також навчання осіб з особливими потреби, що здійснюється як шляхом надання їм пільг, так і особливостями інфраструктури. ТНПУ піклується про всіх учасників освітнього процесу, дбаючи зокрема про запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, що передбачено відповідними документами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Експертна група рекомендує ТНПУ розглянути можливість розширення ресурсів бібліотеки з урахуванням особливостей ОП «Релігієзнавство» та наукових зацікавлень здобувачів, зокрема передбачити передплату релігієзнавчих та інших тематичних видань, що будуть корисними для студентів цієї ОП. Рекомендується також посилити обізнаність здобувачів з наявними в Університеті механізмами врегулювання конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом освітнє середовище та матеріальні ресурси ТНПУ відповідають вимогам Критерію 7. Освітнє середовище задовольняє потреби та інтереси студентів, забезпечено також необхідну підтримку здобувачів, зокрема осіб з особливими освітніми потребами. Розроблена політика запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій. Матеріально технічне забезпечення враховує потреби студентів ТНПУ. Висловлені рекомендації спрямовані винятково на продовження підвищення якості освіти за програмою.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ТНПУ діє низка документів, що регламентують процедури розроблення, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Зокрема, це «Положення про розроблення і супроводження освітніх програм у ТНПУ» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TNPU.pdf, де розглянуто умови запровадження, перегляду і вдосконалення ОП. Розроблена також Інституційна модель системи внутрішнього забезпечення якості в ТНПУ http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdzily/monitoring/Instytutsiina_model_systemy_vnutrishnoho_zabezpechennia_iakosti_TNPU.pdf. Ці та інші документи розміщені на сайті у вільному доступі http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/dokumenti-shcho-stosuyutsya-organ-zats-osv-tnogo-protsesu-v-tnpu.php. До процедур перегляду освітньої програми залучені Комісія з внутрішнього забезпечення якості освіти, Центр забезпечення якості освіти, що здійснюють щорічні моніторингові дослідження та опитування стейкхолдерів. За ініціативи Центру забезпечення якості освіти спільно зі студентами проводяться SWOT-аналізи сильних і слабких сторін освітніх програм, викликів та можливостей, що стоять перед ОП. Зведені результати аналізу доносяться до гарантів програм (зустріч 8 з адміністративним персоналом; приклад здійсненого SWOT-аналізу надано і системі NAQA). ОП «Релігієзнавство» була розпочата у 2020 році, і впродовж її короткого існування ЗВО послідовно

дотримуються визначених процедур, про що свідчать результати зустрічей ЕГ зі здобувачами, стейкхолдерами та керівництвом ЗВО, наданими на запит підтверджуючими документами (відгуки, протоколи розширених засідань кафедри).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти магістерської програми «Релігієзнавство» на зустрічах з експертною групою засвідчили про те, що ЗВО враховує їх потреби та пропозиції під час перегляду освітньої програми та перебігу навчального процесу. Так, зі складу магістрів програми «Релігієзнавство» до програмної ради входить студент А.Цяпута, що підтверджується Протоколом №1 від 31 травня 2021 р. та в розмові з самим студентом. Здобувачі стверджують, що здебільшого свої пропозиції висловлюють у неформальному режимі безпосередньо викладачу чи куратору ОП (гарант ОП). Прикладом таких взаємодій був згаданий студентами факт, коли навчальний розклад сформували відповідно до потреб студентів у зв'язку з особливостями їх графіку (зокрема, релігійним служінням). Викладачі враховують побажання студентів стосовно зацікавлення конкретною темою в межах ОК. Під час розробки ОП, заклад враховував потенційний контингент здобувачів, так як більшість із них є випускники духовних семінарій або мали уже богословсько-релігійну базу. Під час перегляду ОП було враховано бажання студентів вивчати світові релігії та релігійні комунікації, що відобразилось на вмісті освітньої програми (до прикладу введено ОК «Світові релігії», «Інформаційні комунікації релігійних організацій»). Також на базі освітньої платформи Moodle проводяться систематичні опитування студентів стосовно задоволення якістю викладання та навчання кожної з дисциплін. ЗВО надав доступ до результатів опитування в системі Національного агентства, однак структура опитувань та запитання є такими, що впливають на низьку репрезентативність та користь позитивних результатів опитування. Пропозиції дещо змінити опитування надходили від студентів інших ОП, про що свідчать записи зустрічей ЕГ з керівництвом ЗВО (зустріч 9, демонстрація системи опитування). Студентське самоврядування також бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітніх програм відповідно до «Положення про студентське самоврядування» http://tnpu.edu.ua/about/samovryaduvannya/Students_government/Polozhennja_stud_.pdf, що підтверджують самі представники студентського самоврядування, однак конкретних прикладів стосовно цієї ОП не згадується.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У контексті ОП «Релігієзнавство» ТНПУ взаємодіє з багатьма стейкхолдерами, як з роботодавцями, так і партнерами. Розроблене спеціальне «Положення про стейкхолдерів освітніх програм» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_steykholderiv_osvitnikh_prohram.pdf. До числа таких входять як представники регіональних структурних відділів (представник департаменту культури та туризму Тернопільської обласної державної адміністрації, представництво Тернопільської Єпархії ПЦУ, Тернопільсько-Зборівської Архієпархії УГКЦ), так і партнери з інших областей та освітніх установ (ЧНУ ім.Ю.Федьковича, ПНПУ ім.В.Г.Короленка, Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди НАНУ та ін.). Програма має також дієві контакти з представниками Стамбульського фонду розвитку науки і культури, що має дотичність до проведення виробничої практики здобувачів цієї ОП. Зокрема, в Університеті є практика створення Ради стейкхолдерів для кожного з факультетів http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/rada-steykholder-v.php?sphrase_id=27706. ТНПУ експериментує з різними формами залучення стейкхолдерів на різних рівнях, обираючи з них найбільш дієві та відмовляючись від менш ефективних (напр., відходження від загальноуніверситетських рад стейкхолдерів; зустріч 8 з адміністративним персоналом). Загалом на зустрічах з ЕГ стейкхолдери підтвердили свою залученість до процесу розробки та вдосконалення освітньої програми. Здебільшого це відбувалось у неформальному режимі завдяки тісній співпраці та спілкуванню з гарантом ОП Е.В.Бистрицькою. На сайті ЗВО також розміщене опитування стейкхолдерів стосовно оцінювання ОП «Релігієзнавство» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/history/opp_031.php, оприлюднюються зібрані пропозиції стейкхолдерів http://tnpu.edu.ua/about/pidrozhdily/monitoring/zauvazhennja_propozytsiji_steykholderiv_031.pdf.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У Тернопільському національному педагогічному університеті комунікація з випускниками здійснюється Центром забезпечення якості освіти відповідно до «Положення про Центр забезпечення якості» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/Vchena_rada%2018-19/Положення%20про%20центр%20забезпечення%20якості%20освіти.pdf (п.1.8), <http://tnpu.edu.ua/about/pidrozhdily/monitoring/>. Центр сприяє також налагодженню контактів випускників з потенційними роботодавцями, інформує про актуальні вакансії, проводить заходи, що сприяють працевлаштуванню (напр., Дні кар'єри) (п.4.17). В університеті передбачена Асоціація випускників http://tnpu.edu.ua/about/vypuskniki/asotsiatsiia_vypusknikiv.php, що висвітлює на сайті інформацію про «Знаних

випускників» <http://tnpu.edu.ua/about/vypuskniki/znan-vipuskniki.php>. На магістерській програмі «Релігієзнавство» випускників ще немає, перший випуск планується на кінець 2021 року.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Згідно з результатами зустрічей ЕГ зі студентами та іншими стейкхолдерами, загалом заклад відкритий до пропозицій та зауважень, і враховує їх при удосконаленні ОП. ТНПУ старається вчасно реагувати та за можливості відповідати на потреби та зауваги щодо недоліків освітнього процесу. Так на сайті розміщений документ із зауваженнями та пропозиціями стейкхолдерів щодо ОП «Релігієзнавство» http://tnpu.edu.ua/about/pidrozidily/monitoring/zauvazhennja_propozytsiji_stejkholderiv_031.pdf. Пропозиції стосовно запровадження дисциплін з організації інформаційних комунікацій релігійних організацій, а також з історії світових релігій були розглянуті та знайшли своє відображення у створених ОК «Світові релігії», «Релігійний плюралізм греко-римського світу», «Ісламська теологія та культура», «Інформаційні комунікації релігійних організацій». Також згідно з Протоколом №1 від 31 травня 2021 року (розміщений у системі Національного агентства) та відгуками стейкхолдерів доданих до відомості про самооцінювання, є пропозиція залучення для викладання на цій програмі духовних осіб, що була взята до уваги.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Магістерська програма «Релігієзнавство» акредитується вперше, тому зауважень до неї не було. Поряд з цим, під час акредитаційної експертизи, керівництво ЗВО неодноразово згадувало зміни, які були внесені під впливом рекомендацій наданих при акредитації інших програм. Зокрема, оновлення документів, вдосконалення процедури вибору вибірових дисциплін: замість вибору курсів вільного вибору за блоками (переліками з 3-х дисциплін), тепер студенти обирають вибірові курси із загального переліку (зустріч 9, демонстрація системи вибору дисциплін).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Внутрішня культура якості ТНПУ базується на «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti.pdf, а також на Інституційній моделі системи внутрішнього забезпечення якості в ТНПУ http://tnpu.edu.ua/about/pidrozidily/monitoring/Instytutsiina_model_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_iakosti_TNPU.pdf, що передбачає залучення всіх учасників освітнього процесу до забезпечення якості, відповідно до рівнів її реалізації. Ця модель також відображає розподіл відповідальності між структурними підрозділами, зокрема, Центром забезпечення якості освіти та Комісією з внутрішнього забезпечення якості освіти, робота яких полягає у залученні зацікавлених сторін до покращення ОП, розробленні опитувань та їх моніторингу, тощо. Залучення здобувачів цієї ОП до процесу удосконалення ОП здійснюється безпосередньо шляхом опитувань студентів, а також практики включення здобувачів до програмної ради (за ОП, що акредитується – А.Цяпути). Результати опитування здобувачів стосовно освітніх компонентів та педагогічної майстерності викладачів за ОП «Релігієзнавство» надані на запит в системі NAQA. Результати опитування студентів та стейкхолдерів розміщені на сайті ЗВО http://tnpu.edu.ua/about/pidrozidily/monitoring/zauvazhennja_propozytsiji_stejkholderiv_031.pdf та беруться до уваги Університетом при оновленні освітньої програми. Наприклад, були враховані пропозиції щодо розширення циклу вибірових дисциплін. Зміни, простежуються також у порівнянні версій ОПП між 2020 та 2021 роком http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/history/opp_031.php. Важливим елементом системи забезпечення якості є підвищення кваліфікації викладачів ОП, результати їх стажувань, в тому числі закордонних, використовуються при вдосконаленні освітніх програм навчальних курсів, що загалом регулярно оновлюються та оновленні змісту програми в цілому (зведену інформацію про впровадження результатів стажувань надано на запит у системі NAQA).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Заклад вищої освіти ТНПУ має чітко регламентовані процедури розробки, моніторингу та удосконалення освітньої програми, що розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО, і їх послідовність дотримується. Усі учасники освітнього процесу залучені до внутрішньої системи забезпечення якості: студенти мають можливість вносити свої пропозиції чи зауваги як безпосередньо, так і шляхом опитування, а також залученням представника зі здобувачів до програмної ради; роботодавці та партнери вносять свої коментарі шляхом опитування на сайті ЗВО, а також участю в університетських засіданнях; в університеті також працює Комісія з внутрішнього забезпечення якості освіти

ТНПУ, а також Центр забезпечення якості освіти. Університет реагує на виявлені недоліки та пропозиції, зокрема щодо введення в освітню програму необхідних ОК; також ЗВО удосконалює освітніх процес за результатами інших проведених Національним агентством акредитації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експертна група рекомендує ТНПУ переглянути зміст опитувальників студентів стосовно їх задоволення якістю викладання навчальних дисциплін і зробити формулювання питань більш нейтральним та таким, що забезпечуватиме кращу репрезентативність і користь для подальшого удосконалення навчального процесу. Також рекомендується продовжувати залучати до роботи над програмою стейкхолдерів, розширюючи та урізноманітнюючи коло стейкхолдерів з якими ведеться формалізована співпраця (опитування, пропозиції надання відгуків або рецензування освітньої програми чи програм курсів, участі в розширених засіданнях кафедри, тощо).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом вимоги Критерію 8 у ТНПУ дотримані. Внутрішня система забезпечення якості в контексті ОП «Релігієзнавство» є дієвою та залучає всіх учасників освітнього процесу до перегляду та удосконалення ОП. Проводяться систематичні опитування стосовно задоволення якістю навчального процесу, оновлюється зміст ОП та навчальних курсів. Однак рекомендується переглянути релевантність запитань в опитуванні з метою покращення результативності таких опитувань для удосконалення освітніх компонентів. Університет здебільшого прислухається до зауваг та пропозицій студентів та інших стейкхолдерів, що пропонується й надалі посилювати. Згадані слабкі сторони не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу в ТНПУ є чіткими, зрозумілими та регулюються низкою нормативних документів, включно зі Статутом ТНПУ http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Statut_TNPU_2018.pdf та відповідними положеннями стосовно організації освітнього процесу, які розміщені у вільному доступі на офіційному сайті ТНПУ http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/dokumenti-shcho-stosuyutsya-organ-zats-osv-tnogo-protsesu-v-tnpu.php. Вся подана на сайті інформація є належним чином структурована та систематизована для зручності кожної з категорій здобувачів (розділ «Публічна інформація»). Користувачі сайту мають змогу ознайомитися зі всім спектром поточних документів Університету – від Статуту та нормативної бази, що регулює освітній процес, до фінансово-господарчої звітності чи стипендіального забезпечення. Крім того, функціонал сайту дозволяє здійснити пошук необхідних документів. Важливим є також забезпечення додаткових можливостей для здобувачів – доступ до інформації та можливість отримати додаткові освітні послуги, інформування про можливості освітніх обмінів (як міжнародних, так і в межах України), сприяння участі здобувачів у профільних наукових заходах – студентських конференціях та форумах, в т.ч. релігієзнавчих. Згідно із Відомостями про самооцінювання ОП «Релігієзнавство» та результатами зустрічей ЕГ із представниками ЗВО, студентами та стейкхолдерами, експертна група констатує про повне дотримання визначених у згаданих документах прав та обов'язків учасників освітнього процесу в ТНПУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проекти освітніх програм ТНПУ розміщуються у вільному доступі на сайті ЗВО, зокрема і оновлений проект освітньо-професійної програми «Релігієзнавство» http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/history/opp_031.php. ОПП було розміщено на сайті відповідно до чинних часових вимог. Вона пройшла необхідну зовнішню оцінку стейкхолдерів та ширше громадське обговорення. На сторінці Університету також доступна форма опитування роботодавців та стейкхолдерів щодо змісту ОПП та можливих пропозицій змін до неї. Зведені

результати зібраних на програму відгуків додатково оприлюднюються Центром моніторингу якості освіти на офіційній сторінці вишу http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/propozits-ta-zauvazhennya-steykholder-v.php?sphrase_id=27717.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Тернопільський національний педагогічний університет на своєму офіційному сайті своєчасно та у достатньому обсязі публікує усю необхідну інформацію, що стосується освітньої програми «Релігієзнавство». Зокрема, оприлюднено всі три редакції освітньо-професійної програми, що містять інформацію про цілі програми, забезпечувані нею компетентності, програмні результати навчання та освітні компоненти ОП http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/history/opp_031.php. Силабуси всіх нормативних та вибіркового курсів опубліковані на сайті ЗВО <http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/031.php>. Доступний загальний каталог дисциплін Університету. За бажання, здобувачі мають можливість додатково ознайомитися на сайті з науковими профілями викладачів, які забезпечують викладання курсів за освітньою програмою http://tnpu.edu.ua/faculty/history/kafedra_vsesvitnoi_istorii.php. Поряд з відомостями про самооцінювання ОП, Університет має практику розміщувати для стейкхолдерів також результати акредитаційних експертиз http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2021/.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Тернопільський національний педагогічний університет демонструє свою відкритість та публічність, розміщуючи на офіційному сайті усі необхідні документи, що пов'язані з освітнім процесом, зокрема із навчанням та викладанням на магістерській освітній програмі «Релігієзнавство». Функціонал сайту ЗВО зручний та зрозумілий для пошуку необхідної інформації. Проект програми, інформація про її компоненти, силабуси освітніх курсів доступні для всіх зацікавлених сторін та вчасно розміщуються у відкритому доступі. Зокрема, є передбачена форма для внесення своїх зауваг та пропозицій, які опрацьовуються Центром моніторингу якості освіти та враховуються при удосконаленні ОП. Сильними сторонами і позитивними практиками в контексті критерію 9 є (1) чітка і логічна впорядкованість оприлюднених на сайті документів, їх систематизація за тематикою та для різних категорій користувачів; (2) забезпечення доступу до додаткової інформації про освітню програму для зацікавлених сторін (зручна форма зворотного зв'язку, оприлюднення зведеної інформації про пропозиції змін до програми, результати експертиз).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Вимоги щодо відповідності Критерію 9 повністю дотримані. Усі зацікавлені сторони можуть легко знайти необхідну інформацію на офіційному сайті ЗВО. Інформація стосовно ОП «Релігієзнавство» є вичерпною та зрозумілою, включно з цілями та особливостями кожного освітнього компоненту. ЗВО демонструє свою відкритість через зручний функціонал сайту, де зацікавлені сторони мають доступ до необхідних нормативних документів, компонентів ОП, а також інформацію про позанавчальну діяльність. Заклад відкритий, зокрема, і до зауваг та пропозицій. Для цього на сайті є доступним опитування роботодавців та стейкхолдерів щодо оцінювання цієї програми з можливістю вносити свої відгуки та пропозиції. Додатковими перевагами є чітка систематизація інформації та забезпечення розширеної інформації про освітню програму.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група дякує адміністрації Університету, Гаранту, викладачам, здобувачам та іншим учасникам онлайн-зустрічей за відкритість, доброзичливість та створення комфортних умов для проведення акредитаційної експертизи. Ймовірно, через технічну помилку до файлу «Робочі програми» вміщено сторонню магістерську роботу (ст. 44-128, документи надані на запит в системі NAQA).

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Корнійчук Юлія Юріївна

Члени експертної групи

Смирнов Андрій Іванович

Мельник Богдана Миколаївна